

Papers ACCC de Comunicació Científica és una publicació de l'Associació Catalana de Comunicació Científica, té periodicitat bimestral, i ha estat creada per informar i constituir un vehicle de l'expressió científica i corporativa dels seus associats. Tots els articles i col·laboracions van signats, ja que reflecteixen l'opinió dels seus autors, que es fan responsables dels seus continguts.

Edita

Associació Catalana de Comunicació Científica.

Consell Editorial

Joaquim Elcacho, Luis Ángel Fernández Hermana, Maria Teresa Escalas, Jaume Estruch.

Coordinació

Antonio Madridejos.

Secretaria

Àngels Farlete.

© *Papers ACCC de Comunicació Científica*. Es permet la reproducció del contingut d'aquesta publicació, sempre i quan s'hi faci constar la procedència.

Redacció i administració

Rambla de Catalunya 10 1r
08007 Barcelona.
Tel.: 93 412 11 11
Fax: 93 317 83 86
<http://www.ictnet.es/terrabit/accc>
e-mail: accc@terrabit.ictnet.es

Producció editorial

Rubes Editorial, S. L.
Sicília 236 Bis 2n 2a
08013 Barcelona.
Tel.: 93 231 12 00
Fax: 93 231 12 01
e-mail: rubes.editorial@bcn.servi-com.es

Impressió

Policrom
Dipòsit legal: B-34311/96

Ploma caudal

Els investigadors i la divulgació científica. Comunicar la raó o la passió?

La ciència, des de molt antic, desvetlla passions: el científic, el comunicador, l'estudiós, el naturalista, el col·leccionista; tots ells se'ns mostren com personatges apassionats, gairebé obcecats, per als quals molts dels actes de la seva vida tenen la ciència com a finalitat i són capaços d'actuacions que, vistes des de fora, ens semblen molt poc raonables. En canvi, a l'hora de comunicar-se, els científics, estructures al màxim el seu discurs: transmeten les paraules, les imatges, els apartats i totes les idees, organitzades amb la màxima coherència; res no s'escapa a la raó. Ara que els investigadors experimenten la necessitat de dirigir-se al públic, ens demanem com s'han de comunicar, amb la raó o amb la passió?

Hi ha algunes maneres de pensar que caracteritzen els científics i que desvetllen certa perplexitat en la resta de persones; sovint, la seva forma d'actuar també pot semblar estranya. Els científics es qüestionen la realitat fins a abstruir-se'n totalment; també imaginem respostes inimaginables, escenifiquen els esdeveniments en els seus laboratoris, repeteixen les observacions amb obstinació i, quan obtenen un munt de resultats, apilen milers, milions de xifres, i les comprimeixen fins a convertir-les en petites fórmules.

Tampoc sembla raonable, per part dels científics, el seu desig de convèncer-se de les paradoxes més sorprenents, com és l'existència de l'ordre en el desordre o d'unificar fins a la confusió conceptes que anteriorment es diferenciaven com l'energia i la massa, les partícules i les ones, la simbiosi i el sexe, o bé els diferents tipus de forces. La seva actitud també pot sorprendre a qualsevol que cerqui en ells l'objectivitat en les conclusions: tots els seus esforços es dirigeixen a donar explicacions dels seus resultats, com si volguessin donar-se la raó a ells mateixos.

Però, ¿com podem pensar que ha d'estar necessàriament guiat pel seny i pel sentit pràctic algú que és capaç de dedicar la seva vida a la recerca? ¿I si ho demanem a qualsevol investigador que treballi en un laboratori? Pot ser quedariem bocabadats si coneguèssim l'exigència del seu treball: recomençar assaigs repetits una setmana darrera l'altra, renunciar a resultats obtinguts amb esforç, imaginar nous camins quan

s'acaben els recursos, sovint atendre simultàniament la recerca i la docència, i viure amb la incertesa de la continuïtat de la seva recerca. Ha de ser molt gran la capacitat d'admiració i l'esperança de qui es dedica a investigar per mantenir l'estat d'ànim permanentment il·lusionat per dur a terme la tasca científica.

Els coneixements científics, en canvi, sovint es presenten al marge de la personalitat dels qui els generen i totalment deslligats de les seves emocions. No acostumem a demanar-nos d'on prové la inquietud que impulsa a la recerca, ni tampoc el sentiment de fracàs o la fascinació que se succeeixen en aquest procés. No és estrany, ja que la passió per la ciència no s'inclou en els resultats i una qualitat singular dels investigadors és la seva forma de comunicar la recerca: organitzada, compacta, precisa, reproduïble, objectiva, quantitativa, internacional i tan impersonal com sigui possible. L'investigador, quan comunica coneixements, usa la mateixa metodologia que el guia en la recerca, i en la qual s'inclouen objectius, hipòtesis, mètodes, tècniques, resultats i conclusions. L'investigador no oblidarà que posa els coneixements a disposició de la humanitat i deixa de ser el protagonista dels seus pensaments: usa la forma impersonal i prescindeix de totes les seves impressions. El contingut de les publicacions científiques està desvinculat de la passió que l'ha generat i de la personalitat dels qui l'han impulsat.

Però, per als investigadors, aquesta forma de comunicació és insuficient, ja que està restringida al seu àmbit i no els permet connectar amb la resta de la societat. Cada vegada més, experimenten la necessitat d'usar la divulgació com una forma d'integrar-se amb el públic i desitgen usar els mitjans de comunicació. En aquesta tasca, en què es demanen què és el què i com ho han de transmetre, saben que han de trobar nous mètodes per aconseguir entusiasmar, il·lusionar i fer participar la població en el món de la ciència. La resposta serà la raó o ¿hi hauran d'incloure els sentiments i la passió per aconseguir-ho?

Maria Teresa Escalas
Professora de Química, UAB
M.T.Escalas@blues.uab.es

ASSOCIACIÓ CATALANA DE
COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

Nou any, nova Junta

L'Associació Catalana de Comunicació Científica estrena el 1999 una nova Junta directiva amb un grapat d'il·lusions per continuar tirant endavant.

A bans de repassar els projectes de futur, però, volem agrair l'esforç de les persones que durant els darrers anys han fet possible que l'ACCC s'hagi consolidat. En especial vull reconèixer personalment la iniciativa i el treball de Vladimir de Semir i de Luis Ángel Fernández Hermana, els dos primers presidents de l'entitat.

Les successives juntes directives i el conjunt dels socis hem aconseguit que l'ACCC es mantingui viva i dinàmica durant gairebé 10 anys. El balanç d'aquest període deixa constància d'una llarga llista d'activitats a favor de la cultura i la comunicació científica a Catalunya. És cert que no sempre ha estat fàcil dedicar temps a una associació que, com la nostra, es basa en el voluntarisme d'un grup d'atragats periodistes, científics i comunicadors en general. També som conscients que la nostra feina consisteix sovint en nedar contracorrent de la realitat comunicativa actual i que els recursos econòmics de la nostra entitat són força limitats.

Tot i això, fins i tot podem dir amb orgull que l'ACCC ha participat i està contribuint a la creació d'una sensibilitat comunicativa i d'un esperit col·lectiu que van més enllà de les circumstàncies concretes del moment i de l'espai. El primer exemple d'aquest elogi justificat és, sens dubte, l'existència de la llista de comunicació electrònica, a través d'Internet, de l'ACCC, en la qual hi participen més de 300 persones de Catalunya i la resta del món. La segona mostra d'això és l'existència del Grup d'Informació Ambiental, el GIA, un grup de periodistes que intenta treballar per a la millora de la qualitat de la seva activitat professional.

En conseqüència, no tinc cap dubte que tenim en marxa un projecte engrescador. El bon treball fet fins ara ens

deixa obert un camí ben ample que hem de recórrer entre tots. La nova Junta, el conjunt d'associats actuals i les companyes i companys que esperem que se sumin en el futur a aquest projecte tenim ara el repte de demostrar que es poden fer moltes més coses. El futur d'aquesta entitat només depèn de nosaltres.

La nova junta es proposa, doncs, continuar el que s'ha fet fins ara i, de mica en mica, intentar ampliar els nostres horitzons.

Ben aviat podrem presentar l'«Informe sobre la informació ambiental», en el qual ha treballat el GIA durant els darrers mesos, també es posarà en marxa de forma immediata una interessant sèrie de conferències en col·laboració amb una de les més importants entitats de divulgació de la ciència a Catalunya, es continua avançant en treballs conjunts amb les institucions universitàries de Catalunya, la llista de l'ACCC i aquesta mateixa revista aniran creixent i consolidant-se durant els pròxims mesos... Aquests són alguns dels objectius de la nostra entitat per a aquest any. A més, la nova Junta treballa ja en el plantejament i consolidació de molts altres objectius de futur.

Abans d'acabar aquestes línies vull deixar constància per escrit del meu agraïment personal a les companyes i companys que han acceptat la invitació a participar en aquesta nova Junta. Rebeu una cordial salutació.

Joaquim Elcacho
President
elcacho@avui.com

Renovació de la Junta directiva

Un cop més (i ja van set) l'ACCC va celebrar la seva Assemblea General Ordinària. El 16 de desembre, malgrat el bon temps i no ser dissabte, com havia estat habitual fins ara, un nombre força reduït d'associats (14) van acudir amb convicció a la cita anual.

Aquest cop, com també ja és habitual en els anys parells, l'escassa emoció de l'esdeveniment tenia un interès afegit: es procedia a elegir la nova Junta directiva.

Durant l'acte, el president sortint (donat que no es presentava a la reelecció) va fer un repàs del què havien estat les activitats de l'associació durant l'any 1998. Va destacar, concretament, el debat sobre infraestructures científiques convocat a rel de la polèmica sobre la possible construcció d'un sincrotó a Catalunya. El 26 de març es van reunir al Col·legi de Periodistes un bon nombre dels protagonistes i responsables de les infraestructures científiques al nostre país (vegeu el *Papers* núm.11), amb un grapat d'idees i punts de vista que van produir, en confrontar-se un brillant i aclaridor debat.

Una de les mancances que es va posar de manifest en aquella reunió va ser la falta d'atenció que el Parlament de Catalunya prestava al debat científic. Com a resultat, les dues associacions convocants (l'ACCC i l'Associació per al Foment

de la Ciència) van elaborar un dossier que es va lliurar al president del Parlament, amb el compromís d'estudiar-lo i propiciar un debat anual sobre la ciència.

Més endavant, el president va recordar que la tardor ens va portar un acte habitual de l'ACCC: el debat en el marc de la Setmana de la Ciència. Aquest cop, el 18 de novembre, aprofitant els darrers ressons de la Conferència de Buenos Aires sobre el protocol de Kyoto, l'associació va convocar un acte per tal de debatre les primeres conclusions (pessimistes) de la trobada sobre medi ambient.

El pessimisme es va encomanar als nostres associats que, davant la possible pluja de males notícies, va decidir declarar l'acte (gairebé) desert. Sense amoïnar-se, els ponents, entre els que destacava Miquel Rigola, expert en medi ambient de la UNIDO, van encetar un interessant i acalorat debat en «petit comitè» que els moderadors van haver d'interrompre, amb dificultat, dues hores més tard. Un èxit.

El president va concloure el seu repàs recordant que també durant 1998 s'havia enllestit el primer «Informe sobre la informació ambiental a Catalunya» i que s'estava en converses per trobar recursos econòmics i poder publicar-lo.

Acte seguit es va acomiadar de la Junta,

amb el compromís de continuar tirant endavant el projecte de comunicació científica a Internet que, amb la col·laboració de les universitats, l'ACCC vol completar.

Després de la seva intervenció, el president va passar la paraula al secretari que va donar compte de diferents afers de caire intern de l'associació i sobre les publicacions que l'ACCC té en marxa actualment. En absència de la tesorera sortint que havia excusat la seva presència, el president va ser l'encarregat de llegir el pressupost que, un cop sotmès a votació, es va aprovar per unanimitat.

Acabats així els actes ordinaris de l'assemblea, es va procedir a votar les candidatures presentades per a la renovació de la Junta directiva. Donat que només es presentava una candidatura, es va iniciar la votació amb el resultat totalment favorable a l'opció presentada. Quedà així proclamada la nova Junta directiva de l'ACCC.

El president electe va dirigir unes paraules als assistents i va enunciar per al seu mandat una especial cura a tres aspectes: aconseguir l'acostament (i la integració) dins de l'associació d'un espectre més ampli de científics i dels comunicadors del sector de la salut; utilitzar l'àmplia coexistència de periodistes i científics en el sí de l'associació per elevar-la a convivència i millorar així la comunicació, i per últim, una cura especial a les publicacions de l'associació. Amb la promesa de seguir treballant amb la mateixa direcció que les darreres juntes, es va acomiadar informant (no podia ser d'una altra manera) que s'estava en converses molt avançades amb el Museu de la Ciència, per tal d'organitzar debats amb una periodicitat mensual.

Després d'un breu torn de precís i preguntes es va clausurar l'acte.

Nova Junta directiva de l'ACCC

PRESIDENT: Joaquim Elcacho

VICEPRESIDENT: Luis Ángel Fernández Hermana

SECRETARI: Jaume Estruch

TRESORERA: Maria Teresa Escalas

VOCALS:

Antonio Cerrillo

Gemma Revuelta

Antonio Madridejos

Xavier Pujol

Adiós, pero me quedo

Después de ejercer durante casi cuatro años como presidente de la Asociación Catalana de Comunicación Científica, dejo el cargo para... quedarme como vicepresidente. La Junta se ha renovado y rejuvenecido, aunque todavía quedemos un par de tiranosaurios en ella, prueba de que el meteorito aquel no liquidó a toda la especie (¡jojo, Luis Álvarez, queda mucho por investigar!). En estos años hemos hecho muchas cosas, como simposios, jornadas, publicaciones y estudios. Y hemos celebrado numerosos encuentros de tipo evangélico, de es-

os en los que tienes que ponerte la sotana y lanzarte con toda la tecnología propia del misionero para convencer a fríos y tibios de la importancia de la comunicación social de la ciencia. En esta labor, hemos llevado la palabra sagrada a la Administración, las empresas, organizaciones, colectivos profesionales e incluso a la comunidad científica, donde muchos de sus miembros todavía contemplan con cierta distancia y displicencia el papel del periodismo científico. Los resultados, como es lógico, han sido variopintos. Pero se ha consolidado un sedimento de suficiente amplitud y envergadura como para seguir trabajando. Sin embargo, uno de los aspectos más interesantes, fascinante en mi opinión, de estos últimos años, es el de la profunda modificación que está experimentando el paisaje de la comunicación. La irrupción de Internet y de tecnologías de la información de «ida y vuelta» han provocado una verdadera conmoción en el mapa mediático. «Antes de la WWW» (hace apenas cuatro años) era impensable que una

asociación como la nuestra alcanzara un impacto significativo más allá de sus propias fronteras territoriales, en este caso, Cataluña. «Después de la WWW» y gracias a la lista de distribución por correo electrónico, colegas de toda España, América latina y Europa compartimos un espacio en el que discutimos, intercambiamos experiencias y conocimientos, colectivizamos recursos y podemos llegar directamente a quien nos interese. Además, lo hacemos según nos lo pida el cuerpo y el intelecto, sin que nadie nos obligue a decir o a callar.

Internet ha abierto el campo, entre otras cosas, a una serie de publicaciones de temas científicos cada vez más interesantes, algunas estructuradas como tales según los cánones más conocidos, otras vertebradas por la propia dinámica innovadora de las herramientas de Internet. En mi opinión, estamos en los albores de un cambio sustancial en la forma y el fondo de la comunicación social de la ciencia. Y la ACCC quiere jugar un papel destacado en este proceso. Ésta será la tarea primordial a la que dedicaré mi tiempo como vicepresidente de la asociación. O sea, que todavía tendré que seguir aferrado al evangelio y no podré abandonar el hábito de misionero. Pero, para qué vamos a engañarnos, éste es hoy uno de los campos más entretenidos de la profesión periodística. De manera que seguiremos divirtiéndonos hasta que el cuerpo aguante.

Gracias por vuestro apoyo hasta ahora y por el que espero y esperamos seguir recibiendo de todos vosotros.

Luis Ángel Fernández Hermana
luisangel@reporters.net

La curta vida de *Ciencia & Vida*

El diccionari defineix el verb *divulgar* d'una manera més clara i enginyosa que la que utilitzen la majoria dels teòrics. Divulgar és fer arribar quelcom a coneixement d'un gran nombre de persones. I John Ziman hi posa la guinda: la ciència és coneixement públic. A partir d'aquestes dues idees, la divulgació s'hauria de convertir en l'eix de l'activitat científica, perquè cap investigació no arriba a la seva plenitud si no ha estat exposada en públic i no s'han debatut les seves conclusions. Si la divulgació fos l'objectiu fonamental de tots els científics, s'hauria acabat una part important dels problemes de comunicació de la ciència.

No es tracta que tots els científics descendeixin sempre al nivell del mal definit «home del carrer», sinó que tinguin voluntat de comunicar i de fer-ho de forma comprensible. La divulgació més àmplia es pot deixar en mans de científics més sensibilitzats i dels periodistes especialitzats.

Asimov dona una recepta universal vàlida per a tothom. «Per a apreciar satisfactoriament els resultats en un determinat camp de la ciència, no és necessari tenir uns coneixements totals sobre el tema (...) Escoltar amb plaer una simfonia de Beethoven no requereix, per part de l'oient, la capacitat de compondre una peça equivalent».

Observem, doncs, que pot haver-hi graus diversos de divulgació. Si afinem una mica més el model, considerem l'existència de cinc nivells fonamentals de comunicació científica: entre els científics d'una mateixa especialitat, entre els científics d'una mateixa branca de la ciència, entre les diverses branques de la ciència, amb les persones d'alt nivell de coneixements o especialment interessades per la ciència, i entre la ciència i la societat.

I en el cas de les revistes, podríem parlar de publicacions específiques (entre científics d'una mateixa especialitat o branca), revistes generalistes de referència (abasten el món de la ciència en general), revistes d'alta divulgació, de divulgació compartida i de divulgació massiva. Observem com el concepte de divulgació afecta els tres úl-

tims nivells. Les revistes d'alta divulgació (*Investigación y Ciencia* o *Mundo Científico*, per exemple) estan destinades a científics no especialistes en el tema que s'analitza i persones especialment interessades per la ciència. Les revistes de divulgació massiva (*Muy Interesante* o *Newton*) cerquen el lector comú. I les revistes de divulgació compartida pretenen cobrir un forat entre aquests dos sectors. És el cas, per exemple, de *Ciencia & Vida* i de *National Geographic*.

Els diccionaris, naturalment, no entren en el problema dels límits de la divulgació. Però tots sabem que la divulgació no solament pretén acostar els ciutadans als fruits de l'activitat científica, sinó també a l'aventura del descobriment. I en aquest sentit la ciència no solament ha de ser intel·ligible, sinó també interessant (allò que mou a prestar una atenció especial). Això comporta, evidentment, problemes perquè cal trobar un delicat equilibri entre el rigor (màxima exactitud) i l'impacte (impressió intensa), entre l'objectivitat (que respon a la realitat amb independència de reflexions i sentiments) i la creativitat (capacitat de crear). És evident que els mitjans que cerquen una difusió més àmplia són els que, en l'intent de compatibilitzar el rigor i l'entreteniment, es mouen per la vorera del precipici del sensacionalisme.

En la recerca d'un espai propi, *Ciencia*

& *Vida*, la versió en castellà de la vella revista francesa *Science & Vie*, es va situar en un punt de trobada per a aquells que no entenien les revistes d'alta divulgació, però que cercaven quelcom més que el desenvolupament temàtic de les publicacions de divulgació massiva i el seu viatge pels límits del sensacionalisme. Definir un espai com aquest (en el cas de què existeixi) precisa temps, estratègia comercial, inversions i també sort. L'empresa va posar una sobrecàrrega de voluntat i d'il·lusió, però les inversions van ser escasses. *National Geographic* va encertar millor amb una estratègia comercial basada fonamentalment en les subscripcions, per sobre de la venda en el quiosc. El temps es va acabar massa aviat: menys d'un any no permet consolidar cap publicació. I va mancar sort, perquè la sortida de *Ciencia & Vida* va coincidir amb el llançament espectacular de *Newton*. El mercat es va col·lapsar.

Es va tancar, doncs, *Ciencia & Vida* amb el convenciment que, malgrat tot, resta un espai no omplert de lectors que comparteixen la necessitat d'una comunicació científica rigorosa i completa, feta per periodistes especialitzats i científics amb sensibilitat divulgadora, sense renunciar a la intel·ligibilitat i a l'entreteniment.

Santiago Ramentol

Natura: televisió i medi ambient

La televisió i la percepció del medi ambient són un binomi que es troba en el cor de la revolució comunicativa que es desenvolupa avui dia. Un exemple viu és Natura, un canal de televisió que es focalitza en la lectura mediambiental de la realitat que ens envolta. Nascut el propassat estiu, s'estructura al voltant d'una graella clàssica de documentals, un gènere que darrerament s'ha revaloritzat força. No obstant això, el projecte vol anar més enllà i ha començat a introduir tot un seguit de programes que dibuixen un concepte actiu de canal de televisió. D'una banda, la producció pròpia de divulgació que s'apropa a temàtiques més properes («En torno a Natura») i, de l'altra, la informació diària («Notícies Natura»). En aquesta mateixa línia, durant el mes de gener s'ha iniciat «Visión de conjunto», un programa d'entrevistes amb líders d'opinió mediambientals (empresaris, investigadors, divulgadors, agents socials, etc.), i un resum informatiu de cap de setmana que com a novetat compta amb l'ajut del web del canal (www.natura.mediapark.es) per tal que es produeixi una interactivitat amb el receptor. Notícies amb Real Player, banc de notícies emeses i la possibilitat de votar la millor i pitjor notícia des del punt de vista del medi ambient, una fórmula de valorar i conèixer els veritables interessos de l'audiència.

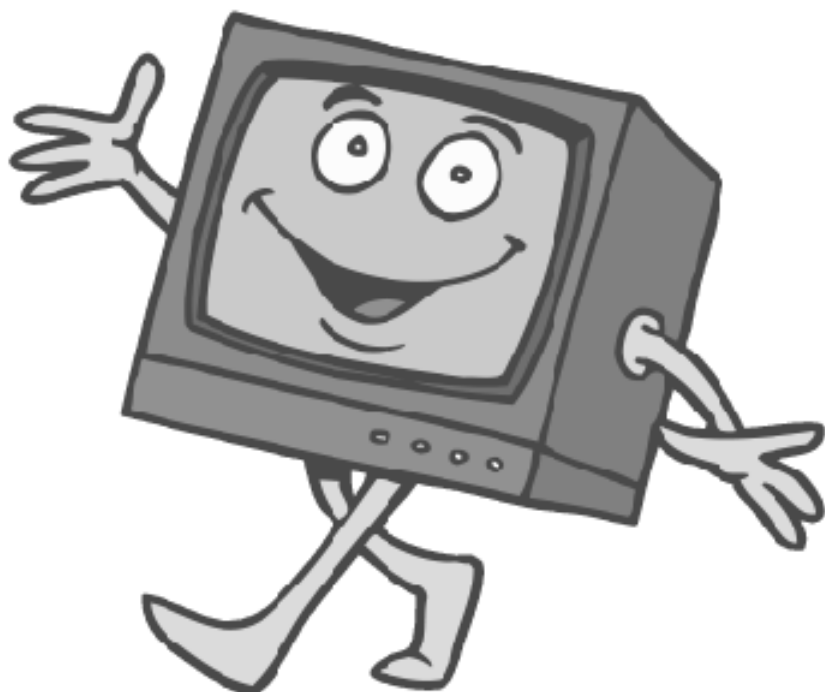
Tot plegat un concepte de televisió obert a qualsevol espectador amb curiositat però que alhora no defuig l'exigència de rigor i precisió, ja que ha escollit el medi ambient com a estri per llegir la realitat humana i els seus vincles amb l'entorn.

Tal vegada, des del vessant professional, és una magnífica oportunitat per fer periodisme especialitzat sense les limitacions d'una redacció generalista on el

medi ambient no és quasi mai la temàtica prioritària. En el cas específic del telenotícies, aquesta llibertat d'acció genera un escenari nou on cal donar prioritat a tot un seguit de notícies ambientals. La selecció del titular del dia és l'exemple més palès: ¿hem de continuar amb la hipervalorització de la «instantanitat» o podem escollir-lo pel seu «valor contextualitzat» en la temàtica que ens pertoca? ¿Hem de condicionar la selecció a l'àmbit estatal oblidant els petits successos locals que, no obstant, reflecteixen molt bé tendències globals? Les preguntes s'acumulen. L'equip redactor de «Notícies Natura» treballa, doncs, sense referents. La mitjana d'edat, que no arriba als trenta, i una formació mediambiental àmplia són elements fonamentals per anar trobant el desllorigador. Coordinats per Mònica López, màster en Comunicació Científica

(per la UPF), tracten de trobar el punt entre l'indelegible rigor i el necessari espectacle audiovisual. Aquest és l'altre vessant on també s'han de fer noves aportacions per tal d'adaptar una forma passiva de «consumir» televisió envers un complex món audiovisual que cerca la interactivitat total. Tanmateix ens trobem amb un públic madur que ja no es conforma amb textos il·lustrats amb imatges, sinó que més aviat reclama una integració, al cap i a la fi un veritable llenguatge audiovisual. Natura, doncs, explora un nou espai comunicatiu ple de reptes i també de miratges.

Xavier Arnella
 Director d'antena
 Canal Natura - Mediapark
xarnella@mediapark.es

Jornada sobre ciència a Catalunya

L'ACCC, l'Associació de Personal Investigador del CSIC (API-CSIC) i el Museu de la Ciència han arribat a un acord de col·laboració per a la realització d'un conjunt de jornades que tractaran la ciència que es fa al nostre país des de diversos vessants. L'objectiu del cicle és plantejar qüestions relacionades amb la recerca científica i el seu entorn i treure'n cap. Vist el desenvolupament que han adquirit la ciència i la tecnologia, caldria interrogar-se sobre si el model actual és el més idoni per poder treure el màxim profit de la tasca que es realitza, si no es podrien fer les coses d'una manera molt més productiva i eficaç, si no s'hauria de fer esforços per

apropar els coneixements disponibles a la societat, la qual, d'altra banda, hauria de saber què es fa i què és el que sembla que no es podrà fer; en definitiva, opinar, posem per cas, sobre el tractament dels residus o sobre el poc esforç envers les energies renovables.

El primer fruit de la col·laboració ja té dia i hora: el proper 26 de febrer tindrà lloc la «Jornada sobre la ciència a Catalunya», que comptarà amb la presència de personalitats rellevants en els diversos camps de la ciència, la comunicació i la política.

Aquestes jornades neixen amb la voluntat de ser un fòrum de discussió i debat

perquè els científics (com a divulgadors de ciència), els polítics (que marquen les pautes a seguir), els comunicadors (com a enllaços amb el gran públic) i tots aquells que estiguin interessats (com a societat que en participa) parlin de com fer que la màquina de la ciència i la tecnologia rutlli en el sentit que tots voldriem.

Lloc: Museu de la Ciència
Teodor Roviralta, 55
Barcelona

Dia: Divendres 26 de febrer de 1999
Hora: De 9 del matí a 6 de la tarda
Entrada lliure

Fòrum 2000 d'educació ambiental

El Fòrum 2000 s'ha constituït com un procés de debat i participació entorn a l'educació ambiental, els seus reptes, agents i estratègies. Un espai obert a totes aquelles persones i col·lectius que desenvolupin tasques d'educació i sensibilització ambiental. Els temes de reflexió s'han estructurat en quatre blocs: «Nosaltres i el medi ambient» (trobada al febrer de 1999), «L'educació i l'educació ambiental» (presentació al març i troba-

da al setembre de 1999), «Els educadors ambientals i la nostra circumstància» (presentació a l'octubre de 1999 i trobada al febrer del 2000) i «Reptes de futur» (presentació del bloc al març del 2000 i trobada al setembre). Per informar-se'n més a fons de com participar en les sessions de debat i propostes, inscriure's i recollir la guia, cal que us adreueu a l'organitzador, la Societat Catalana d'Educació Ambiental-SCEA.

Informació i inscripcions:

SCEA
Aragó, 281 1r 1a
08009 Barcelona
Tel.: 93 488 29 79 - 93 215 48 70
scea@pangea.org
www.pangea.org/scea

Aquesta revista no pot deixar de fer-se ressò de la forta polèmica amb la que s'ha iniciat l'any. Recordem que la «bomba de rellotgeria» va ser encetada per un editorial de la revista *Nature*, en què es denunciava l'amiguisme i la men-

L'endogàmia i l'amiguisme causen polèmica

talitat funcional que hi ha a les universitats espanyoles. César Nombela, president del CSIC, només va trigar cinc dies des d'aquesta publicació a afirmar que la universitat espanyola necessita una nova llei de reforma, que possibiliti l'entrada dels «millors» candidats, per tal que «el desenvolupament científic i econòmic d'Espanya no se'n ressentí». El problema és si aquesta

institució també està esquitxada pels favoritismes denunciats. Val a dir que al número anterior de *Papers*, aquest butlletí ja va apuntar, a través d'un article signat per l'Asociación para el Avance de la Ciencia y la Tecnología en España (AACTE), aquest greu problema. Us remetem, doncs, a l'encertada llista de proposta de solucions elaborada per aquesta associació.

Congrés sobre Comunicació social de la ciència

La comprensió pública de la ciència és un valor en alça en les societats occidentals, on cada dia és més evident que el paràmetre que les regeix amb més força gira al voltant del coneixement, és a dir, el com, quan i què de la informació. En aquest context, la «societat de la informació» no només vol beneficiar-se de la recerca científica mitjançant el creixement econòmic, sinó que a més els ciutadans tendeixen a incorporar en el seu sí el resultat de l'activitat científica com un valor cultural.

Els impulsors del I Congrés sobre comunicació social de la ciència, que tindrà lloc a Granada els dies 25 a 27 de març de 1999, s'han proposat reflexionar sobre la ciència del present i del futur. Per això han convocat diversos experts que debatan sobre diferents blocs temàtics («Divulgació científica», «Periodisme i ciència», «Museus, aquarel·les i parcs natu-

ral», «Comunicació i medi ambient», «Noves tecnologies i societat», «Ciència i cultura» i «Ciència i educació»).

3a Reunió Nacional de Centres de Divulgació Científica

El 24 de març, un dia abans de l'inici del congrés esmentat a Granada, també hi tindrà lloc la 3a Reunió Nacional de Centres de Divulgació Científica, continuació de les reunions del 1997 a La Corunya (Casa de las Ciencias) i del 1998 a Tenerife (Museo de la Ciencia y el Cosmos). Els responsables de museus i planetaris espanyols es trobaran per tractar aspectes d'interès comú relacionats amb la seva activitat: qüestions organitzatives, producció i intercanvi d'exposicions i programes entre planetaris, formació de per-

sonal, etc. Aquestes reunions pretenen constituir-se com un fòrum estable de cooperació entre institucions dedicades a la divulgació científica.

Lloc: Palacio de Congresos de Granada
Sala Manuel de Falla
Paseo del Violón, s/n
18006 Granada

Data: Del 25 al 27 de març de 1999

Secretaria del congrés:

Parque de las Ciencias
Avda. del Mediterráneo, s/n
18006 Granada
cpciencias@parqueciencias.com
Tel.: 958 133 870
Fax: 958 133 582

Informació:

www.parqueciencias.com/congreso

AlphaGalileo

AlphaGalileo és un nou punt d'informació a Internet, especialment dirigit a periodistes interessats en la ciència, la tècnica i la tecnologia europees. Es tracta d'un servei gratuït, previ registre i identificació, que obre l'accés a material de notícies, resums informatius generals, adreces útils, informació sobre software adequat i assessorament sobre la utilització de mitjans digitals; en el futur, aquest servei fins i tot permetrà la descàrrega de fotografies. Val a dir que actualment encara és un centre pilot, que funciona des del 7 de setembre de 1998, per a un servei en diversos idiomes que s'inaugurarà a finals del 1999.

A AlphaGalileo hi podeu trobar comunicats de premsa, inclosos articles de

publicació restringida, com també un ampli arxiu de comunicats; una agenda actualitzada dels més importants esdeveniments científics de l'any; un llibre d'adreces

AlphaGalileo

de responsables de ciència i de científics interessats en la comunicació de la ciència; articles, enllaços amb organitzacions científiques de tota Europa, etc.: AlphaGalileo està dirigit per un grup de representants de la British Association for the Advancement of Science, Euroscience, periodistes científics, CERN i diversos consells de recerca i universitats britànics; el cap de Projectes és Peter Green. Per registrar-

se com a usuari del servei, només cal acreditar-se com periodista, científic, tècnic, tecnòleg o responsable de relacions públiques en algun d'aquests àmbits.

No espereu a entrar-hi demà, si ho podeu fer avui!

Per a més informació:

<http://www.alphagalileo.org>

e-mail: acc@terrabit.ictnet.es